

Cultural heritage for new urbanity in Moldova

**KYIV INITIATIVE
REGIONAL PROGRAMME**
PILOT PROJECT
ON REHABILITATION
OF CULTURAL HERITAGE
IN HISTORIC TOWNS

**PROGRAMUL REGIONAL
„INIȚIATIVA DE LA KIEV”**
REABILITAREA
PATRIMONIULUI CULTURAL
AL ORAȘELOR ISTORICE

Patrimoniul cultural pentru un nou urbanism în Republica Moldova

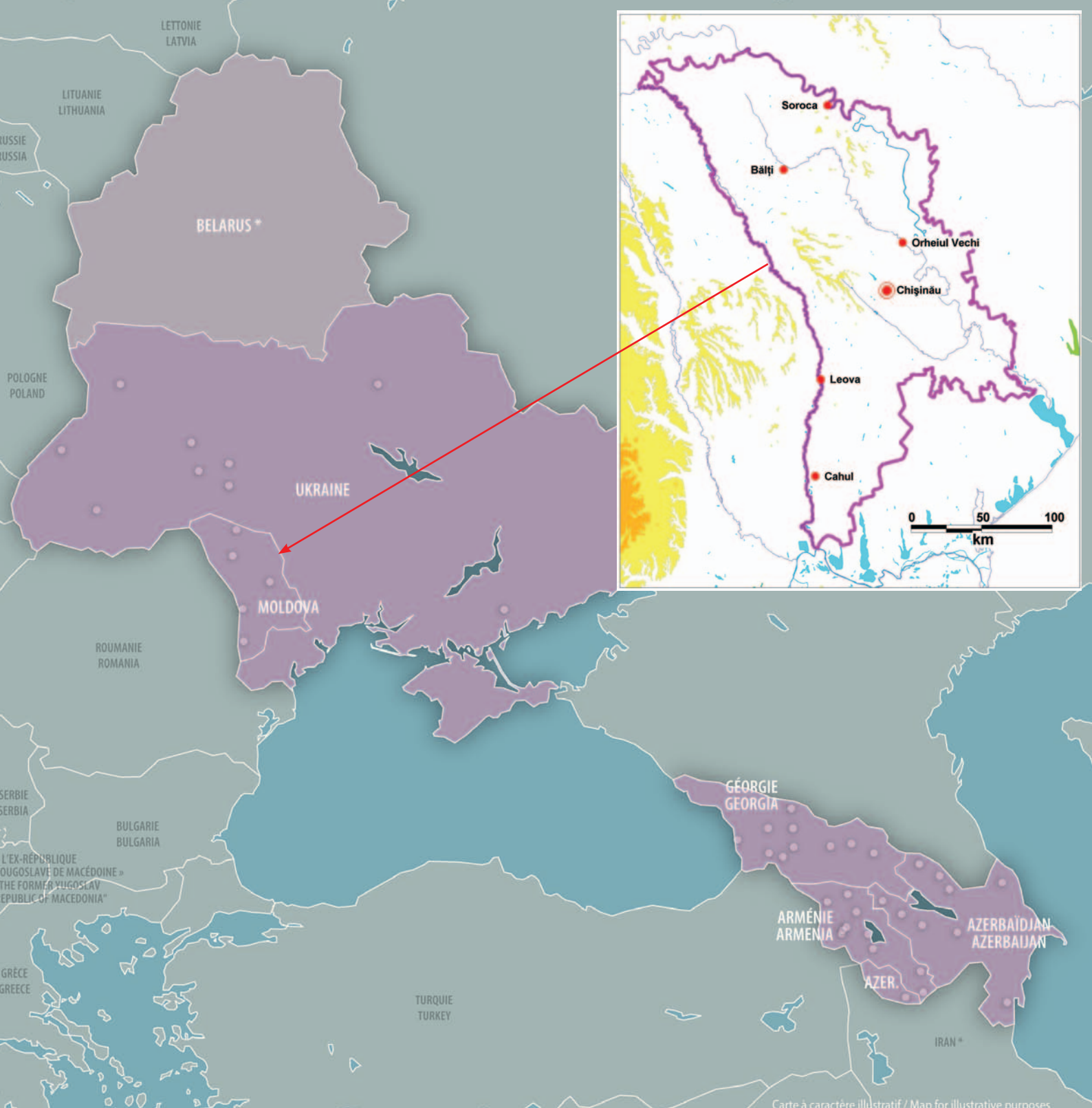
EUROPEAN COMMISSION
COMISIA EUROPEANĂ

REPUBLIC OF MOLDOVA
REPUBLICA MOLDOVA

COUNCIL
OF EUROPE
CONSILIUL
EUROPEI

Proiectul Pilot regional în fața provocărilor europene

Regional Pilot Project to meet european challenges

Participând împreună în „Proiectul pilot privind reabilitarea patrimoniului cultural în orașele istorice” Armenia, Azerbaijan, Georgia, Moldova și Ucraina s-au angajat la explorarea unor noi modele de dezvoltare locală care vizează îmbunătățirea bunăstării și calității vieții urbane a cetățenilor. Acest proiect a fost implementat în comun de Consiliul Europei și Comisia Europeană începând cu anul 2009, ca parte a inițiativei **Programul Regional Inițiativa de la Kiev** (www.coe.int/kyiv).

„Proiectul pilot privind reabilitarea patrimoniului cultural în orașele istorice” (www.coe.int/histowns) propus orașelor istorice mici și mijlocii este un proiect internațional cu o dimensiune puternică regională care implică sectoarele public și privat și societatea civilă la toate etapele de reflecție și luare a deciziilor în procesul de transformare a orașului.

Participating together in the “Pilot Project on the Rehabilitation of Cultural Heritage in Historic Towns” Armenia, Azerbaijan, Georgia, Moldova, and Ukraine are committed to exploring new patterns for local development aimed at improving the welfare and the urban quality of life of citizens. This project has been jointly implemented by the Council of Europe and the European Commission since 2009 as part of the **Kyiv Initiative Regional Programme** (www.coe.int/kyiv).

The “Pilot Project on the Rehabilitation of Cultural Heritage in Historic Towns” (www.coe.int/histowns) proposed to small and medium-sized historic towns is an international project with a strong regional dimension that involves public and private sectors and civil society at all the stages of reflection and decision-making in town transformation processes.

Valea Nistrului de la Soroca

Dniester valley. Soroca

Abordarea patrimonială a procesului de dezvoltare urbană implementată în cadrul Proiectului vrea să identifice ținte de intervenție în orașele istorice din zonele degradate. Patrimoniul construit este considerat ca un factor economic și social, trecând dincolo de simpla conservare și restaurare, care încurajează și facilitează reabilitarea prin utilizări noi și noi posibilități pentru populația locală integrată în planificarea aspectului viitor al mediului construit.

Faza Preliminată a Proiectului Pilot va permite înființarea structurilor manageriale și de coordonare inter-ministeriale și a echipelor tehnice. Patruzeci și cinci de orașe, reprezentând diversitatea resurselor umane și patrimoniale din întreaga regiune, au fost desemnate ca „Orașe de Intervenție Piori-

The heritage-led approach to urban development implemented in the Project looks at identifying targeted interventions on the historic heritage in degraded areas. The built heritage is considered as an economic and social factor, going beyond simple conservation and restoration, to encourage and facilitate rehabilitation which provides new uses and new possibilities for the local population while integrating with the planning of the built environment's future shape.

The Preliminary Phase of the Pilot Project will enable to set up the management and coordination inter-ministerial structures and the technical teams. Forty five towns, reflecting the diversity of human and heritage resources of the whole region, have been designated as the first set of "Priority Intervention

tară”. Împreună, aceste orașe, toate diferite, reprezintă principalele provocări culturale, sociale și economice pe care țările participante trebuie să le înfrunte în cadrul unei Europei civice și inclusive care îmbrățișează diversitatea culturală.

Apoi, proiectul va ghida beneficiarii spre selecția „Orașelor Pilot”, ținte pe parcursul întregii Faze Operaționale. Folosind elaborarea „Planurilor de Referință a Orașelor” ca instrument pragmatic și operațional ce stabilește ansamblul de intervenții strategice asupra mediului istoric, „Proiectele de Reabilitare Urbană” vor fi identificate în aceste orașe pentru potențialul lor impact asupra dezvoltării locale. Studii de Fezabilitate și Planuri de Afaceri vor conduce la un proces de investiții și intervenții, prin mobilizarea de fonduri naționale și

Towns”. Together these towns, all very different, represent the main cultural, social and economic challenges that the participating countries have to face, within the framework of a civic and inclusive Europe that embraces cultural diversity.

Then the Project will guide the beneficiaries towards the selection of “Pilot Towns” to be the target throughout the Operational Phase. Using the development of “Town Reference Plans” as pragmatic and operational tool defining an ensemble of strategic interventions on the historic environment, “Heritage Rehabilitation Projects” will be identified in these towns for their potential impact on local development. Feasibility Studies and Business Plans will lead to an investment and intervention process, through the mobilization of

internaționale având ca scop încurajarea investițiilor publice și private.

Moldova a aderat la „Proiectul pilot reabilitarea patrimoniului cultural în orașele istorice” în 2009 prin semnarea Declarației miniștrilor responsabili pentru cultură al țărilor Inițiativei de la Kiev. Moldova a îndeplinit următoarele activități în 2010-2011:

- stabilirea Comisiei interministeriale, a Comitetului de organizare și a echipei de lucru;
- pregătirea Raportului de Evaluare a Patrimoniului;
- identificarea „Orașelor de Intervenție Prioritară”;
- selectarea Orașelor Pilot.

national and international funding, with a view to encouraging public and private investments.

Moldova has joined the “Pilot Project on the Rehabilitation of Cultural Heritage in Historic Towns” in 2009 by signing the Statement of the Ministers responsible for culture of the Kyiv Initiative countries. These are the main results of active work of Moldova in 2010-2011:

- establishment of the Inter-ministerial Commission, Steering Committee and project team;
- preparation of the Heritage Assessment Report;
- identification of the “Priority Intervention Towns”;
- selection of the Pilot Towns.

Orașele istorice

în Moldova

Teritoriul Republicii Moldova, numit tradițional Basarabia și ocupând cea mai mare parte a teritoriului situat între râurile Nistru și Prut, a fost populat din epoca Paleoliticului Inferior. Istoria proto-urbană a țării începe cu sistemul de fortificații aflate în legături strânse cu lumea greacă. În pofida distrugerilor masive din cadrul celui de-al Doilea Război Mondial, un număr mare de monumente înregistrare continuă să facă parte din structura urbană a orașelor istorice din Moldova care s-au dezvoltat în special în secolul al XIX-lea, în perioada interbelică și în perioada sovietică.

Astăzi putem găsi pe teritoriul țării vestigii ale cetăților medievale timpurii și ale cetăților medievale din piatră; monumente solitare și modele urbane de orașe bine structurate și organizate, precum

The lands of the Republic of Moldova, traditionally named Basarabia (Bessarabia) and situated in the south-eastern Europe mainly between Nistru (Dniestr) and Prut rivers, have been inhabited since the Early Paleolithic era. The proto-urban history of the country starts from a system of Getian hill forts existed with connections to the Greek World. Despite significant damage during the Second World War, a large number of 'listed' monuments remains included into the urban structure of historic towns of Moldova mostly developed since 19th century, during the inter-war period and the Soviet time.

Today we can find on the territory of the country remains of early-medieval hill fortresses and medieval stone fortresses; separate monuments and urban patterns of well structured and organized

Orheiul Vechi

Historic towns in Moldova

și orașe create de Tătari în perioada în care teritoriul carpato-nistean era parte componentă a Hoardei de Aur; câteva cetăți de hotar construite de Țara Moldovei care au jucat un rol important în apărarea Dunării și Mării Negre din secolul XV până în secolul XVIII. Ele mai erau și importante centre de comerț în perioada medievală și în timpul ocupației otomane.

Secolul XIX a fost o perioadă de dezvoltare urbană modernă a teritoriului Moldovei anexat la Imperiul Rus după războiul din 1806-1812 și reorganizat în Gubernia Basarabia. Patrimoniul urban al secolului al XX-lea este reprezentat prin arhitectura perioadei interbelice când Basarabia a făcut parte din Regatul României și prin patrimoniul epocii sovietice când majoritatea centrelor administrative raio-

medieval towns and cities established by Tatars when the Carpathian-Dniestrian territory was part of the Golden Horde; some border fortresses of the medieval Principality of Moldavia which played an important role in the defence of the Danube and the Black Sea regions from 15th century to the beginning of 18th century. They also were important trade centres at this time and later, after the Turkish occupation.

The 19th century was a time of modern urban development on part of Moldova's territory included into the Russian Empire after the Russian-Turkish War of 1806-1812 as the Governorate of Bessarabia. The urban heritage of the 20th century is represented by the architecture of the period between the two World Wars when Bessarabia was a part of the Romanian Kingdom, and by the heritage of the

nale activau în baza planurilor urbane racordate la normele arhitecturale sovietice unificate.

FOCALIZAREA NAȚIONALĂ A PROIECTULUI

În prezent, Planificările urbane ale orașelor datează din anii '80 ai secolului trecut, și acum majoritatea administrațiilor publice locale caută modalități de modernizare a lor. Majoritatea orașelor istorice se află sub o puternică presiune de dezvoltare, care de-a lungul anilor a cauzat o pierdere semnificativă a patrimoniului nostru cultural construit. De aceea, Politica culturală în Republica Moldova se concentrează în primul rând pe conservarea valorilor culturale aflate sub amenințare, ca reacție la efectele cauzate de circumstanțele dificile și dramatice anterioare perioadei de tranziție.

Soviet era when most of the district administrative centres received similar urban plans in accordance with the Soviet unified architectural norms.

NATIONAL FOCUS OF THE PROJECT

At present, the urban plans of the cities date from the 1980s and most of local public administrations are making effort at revising them. Most of the historic towns are under a strong development pressure, which over the years caused a significant loss of the built cultural heritage. Therefore, the cultural policy in the Republic of Moldova focuses primarily on preserving cultural values which are under threat, in response to the effects caused by the difficult and dramatic circumstances prior to the transition period.

Orheiul Vechi

Sarcina concretă a autorităților din Republica Moldova este de a elabora o strategie națională privind protejarea și reabilitarea patrimoniului cultural național având drept componentă fundamentală orașele istorice, o sarcină care răspunde scopurilor și principiilor PP2. Viitoarele proiecte care urmează a fi dezvoltate în cadrul PP2 se vor concentra pe stabilirea căilor prin care patrimoniul cultural poate fi reprezentat spre beneficiul comunității, mediului de afaceri local și economiei turismului; pe sensibilizarea opiniei publice al potențialilor beneficiari al patrimoniului cultural; pe consolidarea părților interesate publice și private, cercurilor profesionale și a societății civile.

The actual task of the authorities of the Republic of Moldova, to elaborate a national strategy on protection and rehabilitation of national cultural heritage with the historic town as one of the fundamental components, will be greatly facilitated by the Project activities. The future projects to be developed within the “Pilot Project on the Rehabilitation of Cultural Heritage in Historic Towns” shall be focused on exploring ways in which the cultural heritage can be represented to the benefit of the communities, local business and the tourist economy; on raising public awareness of the potential benefits of the cultural heritage; on strengthening partnership of public and private stakeholders, professional circles and the civil society.

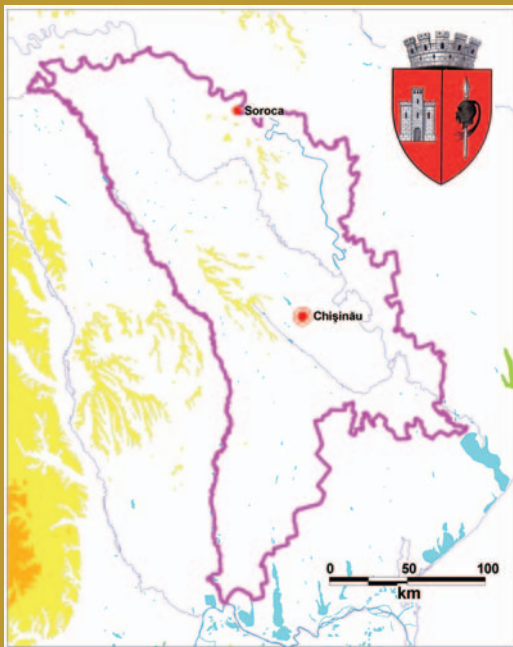
Morovaia. Orheiul Vechi

ORAȘELE DE INTERVENȚIE PRIORITARĂ

Cinci Orașe de Intervenție Prioritară au fost selectate în baza obiectivelor proiectului din Moldova: Soroca, Bălți, Orheiul Vechi, Leova și Cahul. Cu un număr mare de monumente înregistrate, aceste orașe s-au dezvoltat mai ales începând cu secolul al XIX-lea, în perioada interbelică și cea sovietică. Municipality-urile se confruntă cu o serie de probleme comune precum lipsa competențelor profesionale, fonduri limitate, birocrăție excesivă și lipsa unui control panificat asupra ilegalităților. Toate orașele au propria viziune asupra viitorului și idei frumoase privind "Proiectele de Reabilitate Urbană" care urmează a fi dezvoltate.

PRIORITY INTERVENTION TOWNS

According to the project objectives in Moldova, five Priority Intervention Towns were selected: Soroca, Bălți, Orheiul Vechi, Leova, and Cahul. Having a large number of 'listed' monuments, these towns were mostly developed since 19th century, during the inter-war period and the Soviet time. The municipalities suffer from the common problems of lack of professional skills, limited funds, excessive bureaucracy and lack of planning control over illegal development. All of them have their own vision of future and bright ideas concerning "Heritage Rehabilitation Projects" to be developed later on.

Soroca

Oraşul Soroca este astăzi centrul de reşedinţă al raionului Soroca, fiind aşezat pe malul râului Nistru, atestat pentru prima dată în două documente scrise din anul 1499. Posibil că în perioada domniei lui Alexandru cel Bun, la vadul Soroca-Ţichinăuca este construit un castel (cetate) din piatră pentru asigurarea unei securităţi economice şi comerciale la hotarul de est al Ţării Moldovei. În decurs de sute de ani (1499-1738), cetatea a fost în vârtoarea multor evenimente politico-militare, precum invaziile tătare, invaziile căzăceşti, campaniile poloneze, incursiunile ruseşti. Începând cu anul 1835, Soroca devine oraş şi centru judeţean în componenţa guberniei Basarabia. În perioada ţaristă (1846-48) este alcătuit primul plan de dezvoltare a

The town of Soroca is an inhabited centre of Soroca district, placed on the bank of the Dniester river, first attested in two documents from 1499. It is possible that during the kingdom of Alexandru cel Bun, a stone castle (stronghold) is built up at the Soroca shoal – Ţichinăuca, in order to provide economical and commercial security at the Eastern border of Moldova Country. During centuries (1499 – 1738) the stronghold was in the whirlpool of many political and military events, as Tartar invasions, Cossack invasions, Polish crusades, Russian crusades. Starting with 1835, Soroca becomes a county town and the centre of Bessarabia province. During the tsarist period (1846-48), the first urban development plan is created. The project

oraşului. Proiectul a fost întocmit de specialistul în cadastru Skavronski.

Oraşul Soroca, din an în an, devine un centru turistic atractiv. Potenţialul istorico-cultural (cetatea medievală, oraşul vechi, trei biserici, case de locuit din sec. XIX – prima jumătate a sec. XX) şi peisagistic (Râpa haiducului Bechir, mănăstirea rupestra Păduri, lunca Nistrului) permite plasarea or. Soroca printre puţinele vechi târguri istorice ce au mai rămas în Republica Moldova. În prezent planul urbanistic al oraşului Soroca este alcătuit din 266 de străzi şi 50 de stradele, 4868 de case de locuit, inclusiv 147 de case cu blocuri. Populaţia oraşului este alcătuită din 35 000 de locuitori de etnii diferite.

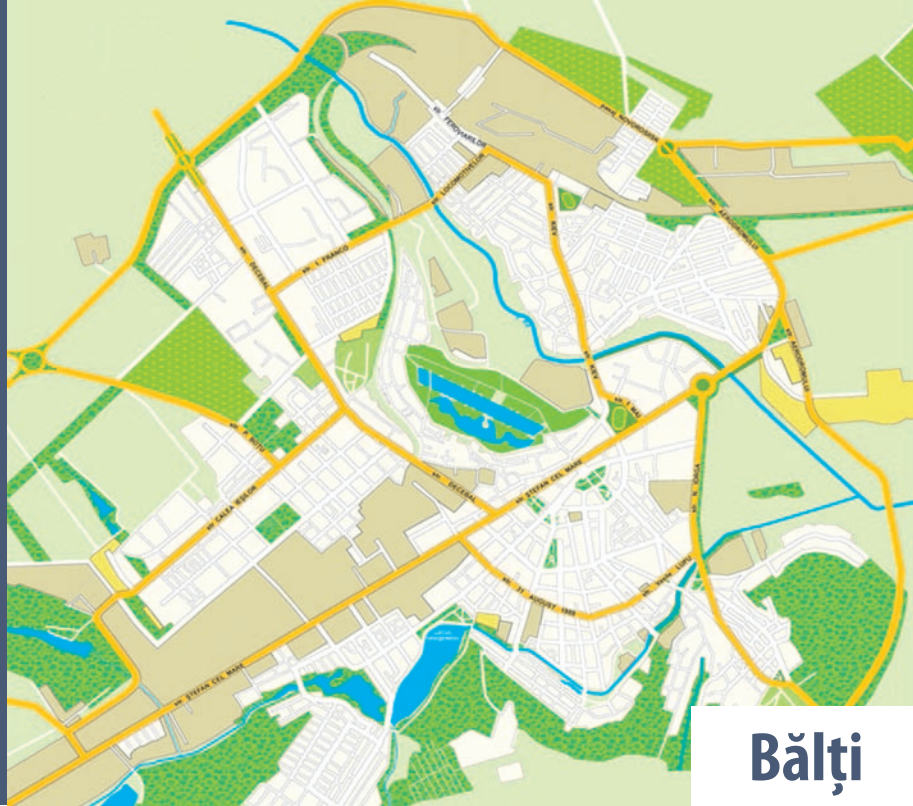
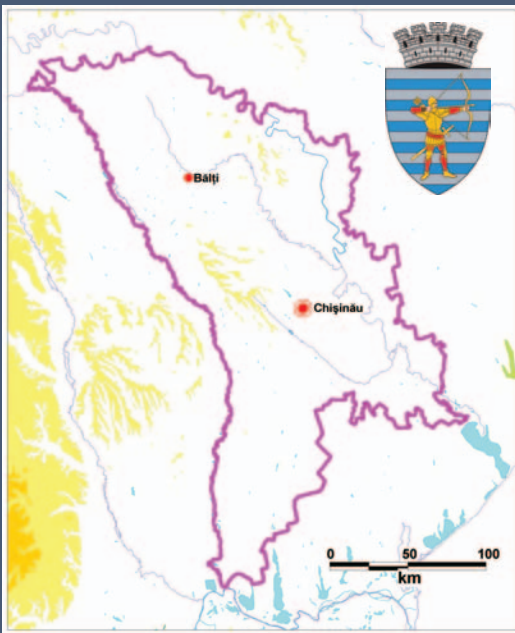
was prepared by the land register specialist Skavronski.

Each year Soroca town becomes more and more attractive for tourists. The historical and cultural potential (medieval stronghold, the old town, three churches, residential houses from the 19th c. – first half of the 20th c.) and landscape (Râpa haiducului Bechir, the rock monastery Păduri, Dniester meadow) allows Soroca to be placed among the few old historic market towns that remained in the Republic of Moldova. At present, the town of Soroca is formed from 266 streets and 50 by-streets, 4,868 residential houses, including 147 apartment buildings. The town population constitutes 35,000 inhabitants from different ethnic groups.

Politica de deznationalizare a lovit grav în monumentele de artă, cultură și istorie națională, care în mare parte au fost demolate și înlocuite cu alte clădiri moderne, de aceea păstrarea și restaurarea celor existente sunt o prioritate pentru dezvoltarea orașului Soroca.

The denationalization policy has sorely hit in the national art, cultural and historical monuments which were mostly demolished and replaced with other modern buildings. This is why, the preservation and restoration of the existing ones is a priority for the town development.

Bălți

Municipiul Bălți este cel mai important centru industrial și cultural din nordul Republicii Moldova. Prima sa atestare documentară datează din anul 1421, în perioada domniei lui Alexandru cel Bun. Orașul a fost devastat de către tătari, însă după plecarea lor din 1766 domnitorul Moldovei Alexandru Ghica a dăruit jumătate din pământurile de lângă râul Răut mănăstirii din Iași „Sfântul Spiridon” și jumătate fraților Panaite. Pe moșia lui Panaite se începe construirea satului Bălți. După anexarea Basarabiei la Imperiul Rus din 1812 localității Bălți i se dă statut de oraș în anul 1918, iar în 1826 devine centru județean. În perioada interbelică devine un important centru cultural și comercial. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, orașul a fost distrus în proporție de 65%, după

The Bălți town is the most important cultural and industrial centre from the north of the Republic of Moldova. Its first documentary attestation dates back to 1421, during the kingdom of Alexandru cel Bun. The town has been devastated by Tatars, but after their withdrawal in 1766, the ruler of Moldova, Alexandru Ghica, gave half of the lands near the river Răut to the monastery *Sfântul Spiridon* from Iași and half to Panaite brothers. The edification of Bălți village starts on Panaite's estate. After the annexation of Basarabia by the Russian Empire in 1812, the locality of Bălți receives statute of town in 1818 and of county centre in 1826. In the inter-war period it becomes an important cultural and commercial centre. During WWII, 65% of the town was destroyed after which it was rebuilt in the style of

care a fost reconstruit în stilul arhitecturii sovietice. Actualmente, municipiul Bălți este o unitate administrativ-teritorială independentă, unde locuiesc 127 561 de oameni, ceea ce constituie 4,1% din numărul total al populației Republicii Moldova.

Patrimoniul cultural local include 67 de monumente de istorie, artă și arhitectură din diverse epoci istorice: de la așezări din perioada preistorică până la clădiri din secolul XX: monumente de arhitectură publică, localuri industriale și religioase. Din numărul total, 42 de monumente sunt considerate monumente de importanță națională și 25 – monumente de importanță locală.

soviet architecture. Nowadays, Bălți is an independent administrative-territorial unit, where 127,561 people live, which makes 4,1% out of the total number of population in the Republic of Moldova.

The local cultural heritage includes 67 historic, art and architecture monuments from different historical ages: from settlements in the prehistoric period to buildings from the 20th century: public architectural monuments, religious and industrial buildings. Out of the total number, 42 monuments are included in the register of monuments of national importance and 25 monuments are of local importance.

Intenția primordială a autorităților publice locale este de a valorifica, cerceta și promova patrimoniul cultural local prin sensibilizarea opiniei bălțenilor, de faptul că una din soluțiile de succes este punerea în valoare a potențialului patrimoniului cultural local ca o componentă a dezvoltării durabile a municipiului Bălți și de afirmare culturală pe plan național și internațional.

The intention of local public authorities is to improve, examine and advance the local cultural heritage through raising awareness among the citizens of Bălți, through the valorisation of the local cultural heritage potential as a component of the sustainable development of Bălți, and also its cultural affirmation on both national and international levels.

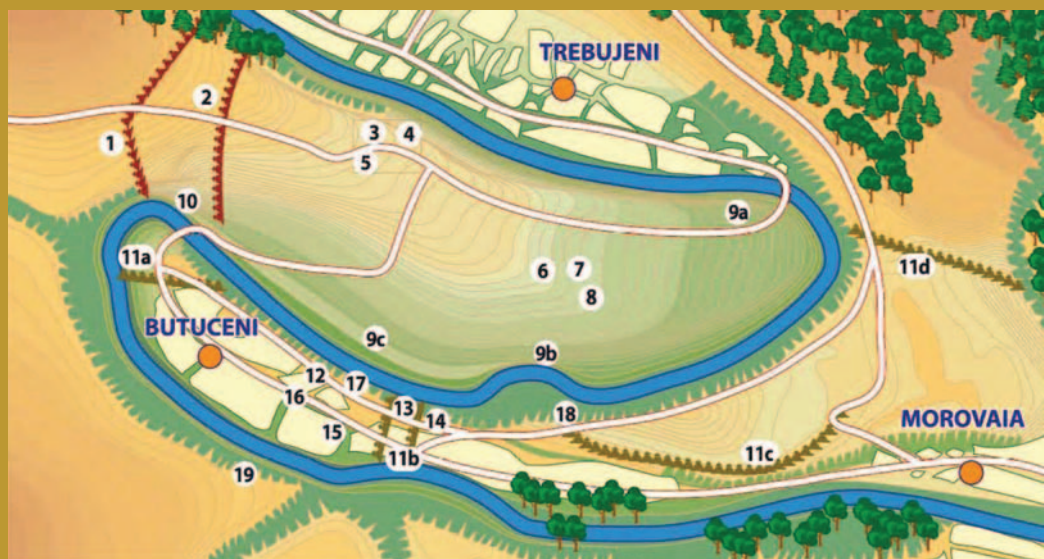

Orașul medieval

„Orheiul Vechi”

Orașul medieval Orheiul Vechi este situat în partea centrală a Republicii Moldova, la 50 km spre nord-est de Chișinău. Orheiul Vechi reprezintă un sistem de monumente istorice și zone naturale situate pe promontoriul Peștera, format între satele Trebujeni și Butuceni de către apele meandrice ale râului Răut. În acest loc sunt prezente urme arheologice din toate epocile istorice cunoscute pe teritoriul Republicii Moldova, din paleolitic până în perioada modernă. Spațiul nominalizat reprezintă în sine o fortăreață naturală veritabilă, care a fost adaptată și amenajată de către om la diferite etape istorice.

The medieval town Orheiul Vechi is situated in the central part of the Republic of Moldova, at a distance of 50 km north-east of Chișinău. Orheiul Vechi represents a system of historic monuments and natural zones located on the cape Peștera, formed between the villages of Trebujeni and Butuceni by the meander narrow pass of river Răut. Orheiul Vechi is an archaeological site which contains traces of human habitation from all historic ages known on the territory of Republic of Moldova, from the Stone Age till the Modern one. The respective site is a natural genuine entrenchment which was adapted and arranged by humans at different historic stages.

The medieval town

„Orheiul Vechi”

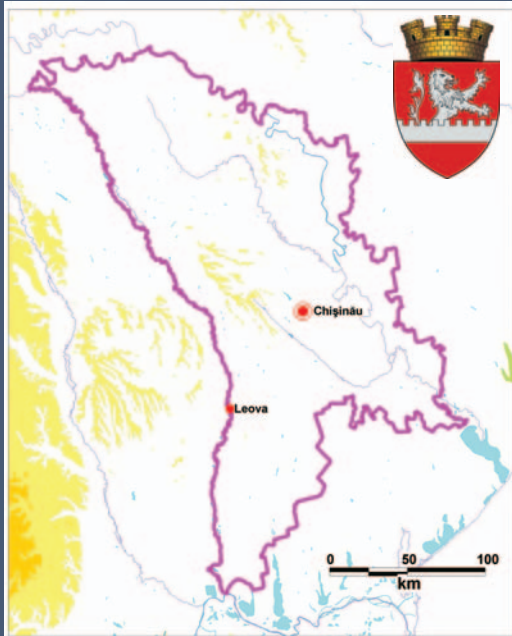
Pe suprafața promontoriului se păstrează urme ale unor așezări fortificate din mileniul I a.Chr., ridicate de către geto-daci, ale orașului medieval Șehr al-Djedid – construit de tătar-mongoli în secolul al XIV-lea și Orheiul Vechi – edificat de către moldoveni în secolele XV-XVI. În spațiul fostului oraș medieval se păstrează un șir de obiecte arhitecturale, care pot fi observate la suprafața solului, acestea constituind un peisaj cultural veritabil: valuri și șanțuri de apărare, citadela din piatră, complexul „Palatul Pârcălabului” din interiorul citadelei, complexele Caravanserai și Moscheea, băi de tip oriental, fundațiile unei biserici creștine, o locuință din piatră etc. În stâncile de calcar sunt prezente vestigiile unor mănăstiri rupestre creștine și chilii datând din secolele XV-XVII.

On the surface of the capes there are traces of Getae-Dacian strongholds (4th-3rd c. B.C.) and medieval towns – Șehr al-Djedid, built by Tatar-Mongols (14th c.) and Orhei – enlightened by Moldovans (15th-16th c.). Thus, within the site there are a series of architectural objects which can be observed at the ground surface. These constitute a genuine cultural landscape: defensive wallums, earthen ditches, stone citadel, “Palatul Pârcălabului” inside the citadel, Caravanserai and Mosque complexes, baths, Christian church, stone dwellings etc. In the limestone cliffs there are Christian cave monasteries and cells, dug in stone by the monks, dating from the 15th-17th centuries.

Actualmente, în defileul îngust al Răutului se află satele Trebujeni, Butuceni și Morovaia, care mențin o armonie perfectă între om și natură, între modul tradițional de viață și mediul natural. Orheiul Vechi are o importanță științifică deosebită datorită caracterului istoric, etnografic, arheologic, specificului geoclimateric și ecologic al regiunii. El reprezintă un sit cultural de interes național.

Today, in the narrow pass of Răut, there are villages Trebujeni, Butuceni, and Morovaia, which perfectly maintain the harmony between human beings and nature, the plait of the rural traditional way of living and the natural environment. Orheiul Vechi has a significant scientific importance because of its historic, ethnographic and archaeological nature, geo-climate and ecological specific character of the region. It represents a cultural site of national interest.

Leova

Localitatea Leova este situată la 100 km de oraşul Chişinău şi este centrul raionului cu acelaşi nume. Oraşul Leova se întinde pe o distanţă de 10 km, străjuit de două dealuri, unul din partea dreaptă a Prutului şi unul din partea de est a oraşului.

Oraşul Leova este atestat prima oară la 13 martie 1489 cu denumirea de „Târgul Sărăţii” atunci când domnitorul Ştefan cel Mare a cumpărat aceste pământuri. Documente vechi arată că târgul ar fi fost înfiinţat în anul 1619. După 1812 Leova devine punct vamal şi punct de grăniceri, însă în 1835, administraţia ţaristă a transferat cărmuirea judeţeană din Leova în satul Frumoasa, reorganizat în oraşul Cahul. La începutul secolului al XX-lea, suprafaţa totală a târgului Leova era de 169 ha,

Leova is situated 100 km south-west from Chisinau and is the centre of the district that bears the same name. The town of Leova makes up a distance of 10 km and is guarded by two hills, one from the right side of the Prut and the other one from the east side of the town.

Leova was attested on 13th March 1489, under the name „Târgul Sărăţii”, when ruler Ştefan cel Mare bought these lands. Old documents show that the market town would have been created in 1619. After 1812, Leova becomes a customs point and a border guards point, but in 1835, the tsarist administration has transferred the district rule from Leova to the village Frumoasa, reorganised in Cahul. At the beginning of the 20th c., the total surface of the

localitatea avea 16 străzi, toate nepavate. Târgul avea două piețe publice, care erau iluminate de felinare cu petrol. În 1904, în oraș locuiau 2100 români, 500 ruteni și 800 evrei. În 1923 orașul avea 1075 case și 3422 locuitori, iar în 1933 – 7000 locuitori. După cel de-al Doilea Război Mondial, orașul a fost supus procesului de urbanizare în stil sovietic, s-au construit case cu multe etaje, s-au deschis noi unități de producție, fabrica de panificație, de brânzeturi, de vinuri, de etero-oleaginoase, tipografia etc.

În preajma orașului trece Valul lui Traian de Sus, un sit cultural din epoca antică. Patrimoniul cultural al orașului este alcătuit din străzi, dintre care una pavată, case de locuit, catacombe subterane, un

market town Leova was 169 hectares, the locality had 16 unpaved streets. The market town had two public free trade zones illuminated with oil lamps. In 1904, there were 2,100 Romanians, 500 Ruthenians and 800 Jews living in the town. The total number of the population reached 7,000 inhabitants in 1933. After WWII the town was subjected to the urbanization process in the soviet style. There were built blocks of flats, new production units were opened, bread, cheese, wine, essential oil factories, a printing house etc.

Around the town passes the Upper Traian Wallum. It is a cultural site from the Ancient Age. The cultural heritage of the town is composed of streets (out of which one is paved), residential houses, under-

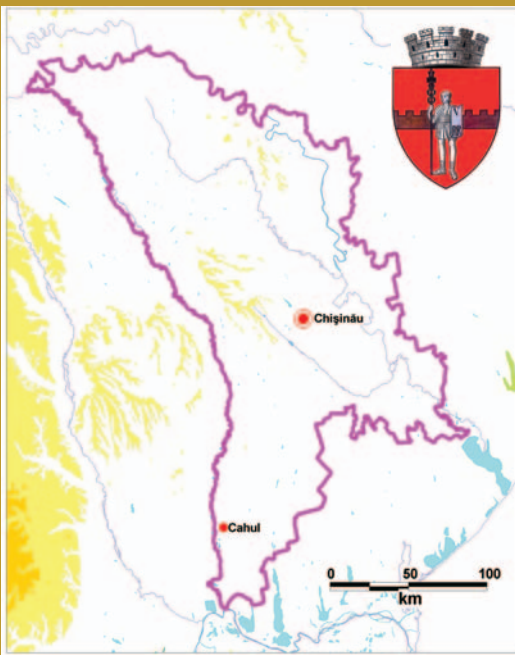

conac, o biserică și alte edificii istorice, construite în special la finele sec. XIX – începutul sec. XX.

Administrația publică locală manifestă, în ultimii ani, tot mai mult interes pentru conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural urban și punerea lui în circuitul turistic național și internațional.

ground catacombs, a manor, a church and other historic buildings mostly built in late 19th c. – early 20th century.

In the last few years, the local public administration shows more and more interest for preservation of historic heritage laying stress on urban cultural heritage and putting it in the national and international round-trip.

Cahul

Cahul este oraş-reşedinţă de raion, situat în Câmpia Prutului Inferior. Oraşul se află la 175 km de or. Chişinău, 5 km de la graniţa cu România şi 35 km de la graniţa cu Ucraina. Localitatea este menţionată pentru prima dată într-un document oficial eliberat de cancelaria domnească la 2 iulie 1502 cu numele Şcheia, mai târziu îşi schimbă numele în Frumoasa. Din 1835, prin ucazul ţarului rus Nicolai I localitatea primeşte statutul de centru administrativ teritorial (uezd) şi oraş, numit Cahul, în cinstea victoriei asupra armatei turceşti la lacul Cahul din 21 iulie 1770. Către sfârşitul sec. XIX, oraşul Cahul obţine calitatea de centru ţinutal, apoi judeţean. În 1845 a fost aprobat primul plan urbanistic al oraşului Cahul, care prevedea extinderea oraşului prin construirea unor edificii din piatră, pieţe, străzi

Cahul is the town with a district residence, situated in the Lower Prut Valley. The town is located at a distance of 175 km south from Chişinău, 5 km from the Romanian border and 35 km from the Ukrainian border. The locality is mentioned for the first time in an official document on 2nd July 1502 under the name Şcheia, which later changes in Frumoasa. As of the Russian tsar Nicolai I ukase of 1835, the locality receives a statute of administrative-territorial centre and town, named Cahul, in honour of the victory over Turkish army at Cahul lake on 21st July 1770. Towards the end of the 19th century Cahul becomes a land centre. The first town-planning project of Cahul was approved in 1845. It provided the enlargement of the town through constructing stone buildings, markets, paved streets, churches

pavate, a unei biserici etc. Din anul 1854, în urma unei tranzacții de vânzare-cumpărare, proprietar al orașului devine negustorul de gilda I din orașul Ismail, Dimitrie Caravasile.

Cahul este un oraș care adună pe teritoriul său numeroase monumente istorice și culturale, printre care Catedrala „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” (1851), Biserica de rit vechi ortodox „Acoperământul Maicii Domnului” (1892), Casa scriitorului Alexandru Lipcan (1908), Muzeul Ținutului Cahul (a doua jumătate a sec. XIX), rețeaua de beciuri subterane etc.

Populația orașului constituie 36 784 de locuitori, care activează în diverse domenii ale economiei. O parte a populației este angajată la sanatoriul „Nufărul Alb”, vestit pentru apa minerală cu un

etc. As of the sales act of 1854 Cahul becomes the property of the guild merchant from Ismail, Dimitrie Caravasile.

Cahul is a town which comprises numerous cultural and historical monuments, among which St. Archangels Mihail and Gavriil’s Cathedral (1851), the Russian orthodox old rite church „Acoperământul Maicii Domnului” (1892), the house of the writer Alexandru Lipcan (1908), the Museum of Cahul County (second half of the 19th century), the net of underground cellars, etc.

The population of the town is 36784 inhabitants who activate in different fields. A part of the population is employed at the sanatorium “Nufărul Alb”, widely known for its mineral water

conținut bogat în săruri sulfuroase, clorură de natriu, iod și brom.

Administrația publică locală consideră că patrimoniul cultural poate constitui o parte importantă a strategiilor de dezvoltare durabilă capabile să contribuie la realizarea obiectivelor sociale și economice, prin generarea de locuri de muncă, coeziune socială, dezvoltarea turismului cultural și educația cetățenilor.

rich in sulphurous salts, sodium chloride, iodine and bromine.

Cahul's administration views the cultural heritage as an important part of sustainable development strategies that can contribute to achieving the economic and social objectives, by generating working places, social cohesion, cultural tourism development, improvement in education.

Coordonatorul proiectului Sergiu Musteata
Project coordinator

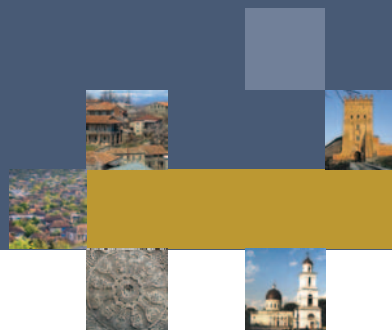
Managerul proiectului Iulia Postica
Project manager

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții / Description of the National Chamber of Book

Cultural heritage for new urbanity in Moldova = Patrimoniul cultural pentru un nou urbanism în Republica Moldova: Kyiv initiative
Regional Progr. Pilot Project on Rehabilitation of Cultural Heritage in Historic Towns. – Ch. : Pontos, 2011 („Tipogr. Reclama“ SA). – 28 p.
Tit., text paral.: lb. engl., rom. – 300 ex.

ISBN 978-9975-51-258-9.

008:71=135.1=111
C 94

Comisia Europeană
Direcția Generală
pentru Educație și Cultură

European Commission
Directorate General
for Education and Culture

<http://ec.europa.eu/culture>

Consiliul Europei

Direcția pentru Cultură și Patrimoniu Cultural și Natural (DGIV)
Diviziunea Cooperării Regionale

Council of Europe

Directorate of Culture and Cultural and Natural Heritage (DGIV)
Regional Co-operation Division

<http://www.coe.int/kyiv>

EUROPEAN COMMISSION
COMISIA EUROPEANĂ

REPUBLIC OF MOLDOVA
REPUBLICA MOLDOVA

COUNCIL OF EUROPE
CONSILIUL EUROPEI